

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošti hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVII.

V Ljubljani, v četrtek, dne 26. aprila 1934.

Štev. 48.

Da ne bo prepozno

Italijanski inženjer in senator Puricelli je izdelal velik načrt avtomobilskega cestnega omrežja za vso Evropo. Po tem načrtu bi vodila velika avtomobilska cesta tudi skozi Jugoslavijo in sicer iz Reke naravnost na Beograd in od tam čez Sofijo v Carigrad. Ljubljana, a tudi Zagreb, bi ostala čisto stran od te ceste in bi bila torej od velikega mednarodnega avtomobilskega prometa odrezana. Toda načrt italijanskega senatorja vsebuje še drugo nevarnost za Ljubljano. Iz Dunaja in Gradca ne vodi k morju avtomobilska cesta skozi slovensko ozemlje, temveč gre skozi Celovec v Italijo na Trst in od tam na Reko. Tudi iz Jesenic na jug ni projektirana nobena avtomobilska cesta, da bi bil torej ves tujski promet s severa k morju absolutno dirigiran le skozi Italijo.

Kdor je bil le enkrat v Italiji, ta se je na široko izvedenih avtomobilskih cestah z lahkoto prepričal, da načrt italijanskega inženjerja ne visi le v zraku, temveč da je podprt z zelo konkretnimi dejstvi. Široka in krasna avtomobilska cesta iz Gornje Italije na Reko je že resnica in ozko sodelovanje, ki obstoji v zadnjem času med Avstrijo in Italijo ne le na političnem, temveč tudi na gospodarskem polju, bo pripomoglo, da bodo tudi vse avtomobilske ceste Avstrije vodile v Italijo. Jasno pa je, da je v tistem hipu, ko so v Avstriji in Italiji že zgrajene avtomobilske ceste v smislu načrta inženjerja Puricellija, tudi njegov celotni načrt novega evropskega cestnega omrežja že blizu uresničenja. To pa se pravi, da bosta Slovenija in velik del Hrvatske čisto odrezana od velikega mednarodnega tujskega prometa, a tudi edina avtomobilska cesta skozi Jugoslavijo bo tako skrajšana, da bo tujec le v silovitem tempu predirjal Jugoslavijo, a se pri nas le malo ustavil. Ves tujski promet bo s tem za nas izgubil znatno na donosnosti.

Vidimo nadalje, da se v vseh državah z velikansko naglico grade velike avtomobilske ceste. Tako je samo v Nemčiji v gradnji 1500 km avtomobilske ceste in do konca leta morajo biti dokončane priprave za nadaljnjih 1000 km avtomobilskih cest. V nekaj letih hoče Nemčija zgraditi 6000 do 7000 km veliko omrežje avtomobilskih cest. Pripomniti treba, da bodo te ceste služile samo avtomobilskemu prometu, da bodo torej mogli avtomobilisti dirjati z največjo hitrostjo, da bodo polagoma tudi vsi avtomobili zgrajeni za te ceste in da torej v dežele, kjer ni takšnih cest, sploh ne bo tujih avtomobilistov. A v tujem prometu zavzemajo ti vedno večje mesto.

Celo v Orientu že začenjajo gradnjo avtomobilskih cest in tako v Iraku, ko v Egiptu so že sklenjene gradbe takšnih cest. V kratkem bo prišlo do tega, da se bo kulturna stopnja držav merila po dolgotosti avtomobilskih cest, ki jih imajo posamezne države.

Vsa ta dejstva nujno silijo nas, da tudi pri nas začnemo misliti na gradnjo avtomobilskih cest. Zlasti je neobhodno potrebna odlična avtomobilska cesta, ki vodi iz severne meje k morju, da privabimo s takšno cesto tujski promet v deželo. Že takoj letos bi se moralo pričeti s pripravami in tudi prvimi deli za zgraditev avtomobilskih cest iz Jesenic in Maribora skozi Ljubljano na Sušak ter iz Maribora do zasavske ceste in po njej v Zagreb in naprej v Beograd. Prav tako pa je tudi zasavska cesta vedno večja nujnost.

Pri vsej naši finančni mizeriji vendarle ni res, da ne bi imeli sredstev za zgradnjo teh cest. Imamo delavcev v izobilju, imamo dovolj živil, da jih prehranimo z rodbinami vred, imamo dovolj lesa, da jim zgradimo lične stanovanjske hiše, dati jim moremo za priboljšek tobak in vino in tudi z obleko bi jim mogli postreči. Imamo nadalje inženjerje, ki nam jamčijo, da bodo naše ceste enakovredne tujim. Imamo pa tudi doma skoraj ves material, ki je potreben za gradnjo in tlakovanje cest.

Skratka, vse potrebno je tu, manjka le še krepka volja, ki spravi vse delo v tok, ki organizira gradnjo cest in poskrbi tudi za njih izvršitev.

Ne moremo si misliti, da te volje v našem mladem narodu ne bi bilo in zato

Lesni izvoz treba rešiti

140.000 kmetijskih gospodarstev Slovenije je odvisnih od lesnega izvoza

Kakor smo že poročali, je Italija povišala uvozne carine na les za 6 do 12krat. Istočasno pa je dovolila za uvoz avstrijskega lesa znatne preference, da je čisto izključeno, da bi mogel naš les konkurirati z avstrijskim. Ker pa je šel naš les, zlasti slovenski, v pretežni meri v Italijo, pomeni povišanje italijanskih carin dejansko popolno ustavitev našega lesnega izvoza in s tem tudi popoln zastoj vse naše lesne proizvodnje in trgovine. Les pa je v Sloveniji eden glavnih predmetov vse proizvodnje in če zastane lesna proizvodnja, potem so celi okraj brez vsakega zaslužka. Dejansko že tudi prihajajo poročila iz nekaterih okrajev, da so ljudje brez kruha, ker jim je vsled popolnega zastoja lesne trgovine vzeta vsaka možnost zaslužka. Treba zato, da v vsej naši javnosti, zlasti pa v odločujočih krogih že enkrat prodre zavest, da ni lesni izvoz samo stvar nekaterih lesnih trgovcev, temveč eno glavnih vprašanj vsega našega gospodarstva, naravnost eksistenčno vprašanje našega naroda. Iz tega vidika je zato treba tudi presojati naš lesni izvoz in zato se mora najti našemu lesu odjem na tujih trgih.

Takoj, ko se je zvedelo za povišanje italijanske carine na les, je sklicala Zveza industrijev konferenco lesnih producentov, katere so se udeležili tudi zastopniki lesne sekcije Zveze trgovskih združenj. Na konferenci se je konstatiralo, da je po zvišanju italijanske carine na les vsak izvoz lesa v Italijo nemogoč in zato so se tudi takoj ustavile vse pošiljke lesa v Italijo. Po konferenci je odšla posebna deputacija lesnih producentov in trgovcev k banu dr. Marušiču in mu naslikala obupen položaj, ki je nastal za vso lesno proizvodnjo ter trgovino vsled koraka italijanske vlade. Ban dr. Marušič je zagotovil deputaciji, da bo vse storil, kar je v njegovi

Bat'a je zmagal

»Ves čevljarji stan v državi je le še kup razvalin,« je zapisala beograjska »Politika« pred dnevi in na to konstatacijo je napisal »Obrtnički vestnik«, glasilo obrtnih zbornic v Zagrebu in Osijeku članek, v katerem pravi med drugim:

Gre za 17.000 čevljarjskih mojstrov, pomočnikov in vajencev in z njihovimi rodbinami za 120.000 ljudi, ki so prizadeti vsled propada čevljarjskega obrta. Mnogi čevljarji so gospodarsko že uničeni, mnogi so šli tudi v prostovoljno smrt, največji del pa čaka, da jim bo razprodano še njih orodje in da se zruši vse nad njimi.

Proces propadanja čevljarjev se je izvršil v glavnem v treh etapah. Prva etapa se je začela z uvažanjem tujih čevljev v državo, zlasti z Bafinimi izdelki. Druga etapa je nastala, ko je Bafa odprl svoje popravilnice, tretja etapa pa je nastala z ustanovitvijo Bafine tvornice v Borovem.

Takoj po vojni se je pojavil v Jugoslaviji Bafa, ki se je obogatil kot dobavitelj avstro-ogrskih armade. Jugoslavija ga je bratsko sprejela in v kratkem je odprl Bafa na stotine svojih prodajaln. Čim več je bilo Bafinih prodajaln, tem bolj se je večal uvoz Bafinih čevljev. L. 1928 je bilo uvoženih 1555 metrskih stotov čevljev, l. 1930 1873 in l. 1931 že 2396 metrskih stotov čevljev. Uvoz vseh drugih predmetov je sicer v teh letih mazadoval, le uvoz čevljev je stalno raste. Na tisoče čevljarjskih mojstrov je bilo vsled tega brez posla, a tudi domače tvornice čevljev so morale zmanj-

znova apeliramo, da se prične z gradnjo avtomobilskih cest, da ne bomo prišli prepozno, ko bo nova karta avtomobilskih cest srednje Evrope potisnila Jugoslavijo proč od velikega mednarodnega avtomobilskega prometa.

moči, da se pomaga lesni industriji ter trgovini. Poročal bo vladi, kakšne težke gospodarske posledice zadenejo banovino, če preneha lesni izvoz. Potrebno pa je, da lesni interesi opozore na te težke posledice tudi druge faktorje.

V sredo je bila nato sklicana v Zagreb konferenca lesnih producentov in trgovcev iz vse države. Na tej konferenci zastopata slovenske lesne interese inž. Milan Lenarčič in tajnik Zveze industrijev Danilo Gorjup. Nobenega dvoma ni, da bo konferenca vestno in tehtno preudarila, kaj je treba storiti, da se prepreči katastrofa, ki grozi vsemu našemu lesnemu gospodarstvu. Sklepi konference bodo zato pomenili to, kar je pri sedanjem položaju sploh mogoče ukreniti. Zato treba te sklepe tudi takoj in brez obotavljanja izvesti in mi apeliramo zlasti na vlado, da s svoje strani stori vse potrebno, da postanejo ti sklepi tudi resnica. Izvedbo teh sklepov ne zahteva le naše gospodarstvo, temveč tudi obstoj vseh 140.000 kmetijskih gospodarstev Slovenije ter stotisočev drugih kmetijskih gospodarstev v državi je odvisen od dosledne izvedbe teh sklepov.

Zlasti nujno pa je, da se že enkrat izvede organizacija jugoslovanskega lesnega izvoza. Kratkotermno lesno gospodarstvo ne more več pogrešati te enotne organizacije, ker moramo pred tujino nastopati enotno, če si hočemo osvojiti novih trgov.

In na to bo treba misliti, ker ne gre, da je naša lesna proizvodnja vsled političnih računov Italije nakrat postavljena pred novo dejstvo in da je v vedni nevarnosti, da se iz političnih razlogov njeno poslovanje ovira. Naš lesni izvoz moramo rešiti in prizadevanje vsega naroda mora iti v to smer, ker je od te rešitve tudi odvisno blagostanje vsega naroda.

šati produkcijo, če niso sploh ustavile dela. Ker smo bili pasivni v zunanji trgovini s Češkoslovaško, se nam ne bi moglo zameriti, če bi sledili primeru Francije, Belgije in drugih držav, ki so kontingentirale uvoz čevljev. Toda mi temu primeru nismo sledili.

Ni se pa Bafa zadovoljil le z uvozom čevljev, temveč je pričel odpirati s stroji opremljene popravilnice in šel v svojem »altruizmu« celo tako daleč, da je popraviljal čevlje tudi brezplačno. Bil je sicer kaznovan za nelojalno konkurenco in nedovoljeno delo, toda to njegovega pohoda ni moglo ustaviti.

Ker je vsled znanih protekcionističnih odredb izgubil Bafa svoj trg v Nemčiji, Italiji, Franciji in Ameriki, da je moral zlasti proizvodnjo čevljev v Zlini od 180.000 na 120.000 parov dnevno, je začel po zgledu industrialcev velikega kalibra ustanavljati svoje tvornice v deželah, ki so onemogočavale uvoz njegovih čevljev. Tako je ustanovil tudi v Jugoslaviji svojo tvornico v Borovem pri Vukovaru.

Z ustanovitvijo Bafine tvornice v Borovem se je začela za čevljarje tretja etapa propadanja, doba postopne likvidacije. Leta in leta so vodili obrtniki in domači industrialci s čevlji odločen boj proti razširjenju Bafinih podjetij v Jugoslaviji in v ta namen pripravili celo vrsto uspešnih in velikih zborov. Tako se je udeležilo velikega zborovanja v Beogradu v dvorani beograjske univerze nad 3000 ljudi, enako impo-

zanten je bil protestni shod v Mariboru in nič manj veliki tudi shodi v drugih krajih. Na teh zborovanjih so čevljarji s številkami dokazali, da je kapaciteta domačih čevljarjev in domače čevljarjske industrije tako velika, da morejo popolnoma kriti vse domačo potrebo v miru in v vojni, toda vse to ni nič pomagalo. Bafa se je širil vseeno. In prav tako tudi niso pomagale številne interpelacije poslancev v Narodni skupščini in dne 31. maja 1932 je dobil Bafa kljub vsem protestom dovoljenje, da zgradi v Jugoslaviji svojo tvornico.

Danes dela ta tvornica s polno paro in izdeluje dnevno od 20 do 30 tisoč parov čevljev ter zaposluje 1500 delavcev. A ne samo čevljarji, tudi država ima od tega škodo. Kajti dočim je leta 1931 plačal Bafa državi na carini 47 milijonov dinarjev, je plačal v l. 1932 samo še 12 milijonov. Država je torej na carini izgubila v enem letu 34 milijonov, to je natančno toliko, kolikor je potreboval Bafa denarja, da je zgradil svojo tvornico v Borovem. Vsekakor dober račun Bafe v državi, ki nima svojega gospodarskega programa.

V tej borbi pa je po vseh neuspehih prevzelo čevljarje malodušje in njih borba proti Bafi je prenehala. Danes je zmaga Bafe že očitna in likvidacija samostojnih čevljarjskih obrtnikov se pričinja. Da pa je Bafina zmaga vidna tudi na zunaj, so prišli v upravni svet Bafine tvornice v Vukovaru tudi nekateri naši ljudje, ki so pomagali, da je zmagal Bafa kljub vsem protestom naših domačih obrtnikov.

Beograjski indeks cen na drobno

Po podatkih Narodne banke kaže indeks cen na drobno za Beograd v marcu v primeri s februarjem te spremembe: za kmetijske proizvode se je dvignil od 67.8 na 68.5%, za obrtno-industrijske izdelke je padel od 69.0 na 68.5, za živila pa od 73.5 na 73.4, za obleko je padel od 78.0 na 77.3, za kurivo in razsvetljavo je nazadoval od 74.1 na 73.6 in za razne predmete od 78.4 na 78.1. Celotni indeks na drobno je znašal za marec 71.9, za 0.1 odstotka manj ko za februar. Cene so ostale torej v glavnem iste, le obleka, kurivo in razsvetljavo so se nekoliko pocenili in še bolj neznatno živila, povečal pa se je indeks za poljedelske pridelke in obrtno industrijske izdelke, dočim je za kolonialno blago ostal neizpremenjen na 83.4.

Komercializacija državnih gozdov in rudnikov

Po § 55 finančnega zakona je minister za gozdove in rudnike pooblaščen, da izda dalekosežne naredbe o komercializaciji državnih rudnikov in gozdov. Predvsem gre za to, da se racionalizira uprava državnih gozdov in rudnikov in da se ji ni treba ravnati po predpisih o državnem računovodstvu, ki vsakleikarajo poslovanje v tej meri, da je vsako donosno gospodarstvo nemogoče. Nadalje se namerava izvesti reorganizacija »Šipada«, ki naj izgubi obliko delniške družbe. Kakor se poroča iz Beograda je novi minister za gozdove in rudnike že sestavil komisijo strokovnjakov, ki naj prične izdelovati načrt za reorganizacijo Šipada, nadalje načrt o sanaciji imovinskih občin in zakonski načrt o narodnih parkih.

Več ladij se gradi

Po statistiki »Lloyds Registra« je bilo v letošnjem 1. četrtletju v gradnji 269 ladij (v lanskem 232), in sicer 123 parnikov, 141 motornih ladij in 5 jadrnic. V 4. četrtletju 1933 je bilo v gradnji le 206 ladij in je s tem doseglo ladjedelstvo najnižjo točko. Po tonaži ladij v gradnji je na prvem mestu Vel. Britanija, ker je začela zopet graditi orjaški parnik Cunard družbe, ki bo največji parnik na svetu. Sorazmerno pa se je najbolj zboljšal položaj v Nemčiji, kjer je število ladij v gradnji naraslo od 17 na 35, od 23.000 na 82.650 registriranih ton. V celoti se je tonaža ladij v gradnji povečala od 822.000 na 1.079.170 registriranih ton.

Zborovanje mariborskih slov. trgovcev

V soboto je imelo v Narodnem domu svoj 23. redni občni zbor Slovensko trgovsko društvo v Mariboru. Posebno v predvojni časih je to društvo silno veliko storilo za razvoj slovenske trgovine v Mariboru, do čim deluje sedaj v prvi vrsti na prosvetnem polju ter skrbi za družabne stike mariborskega slovenskega trgovstva. Vsled obmejnega položaja Maribora pa je ostala tudi stara naloga društva še vedno nujno potrebna. Zato je nad vse razveseljivo, da se v zadnjem času opaža zopet oživljeno delovanje društva, kar je pokazal prav dobro obiskani občni zbor. Za tujsko prometno zvezo se je udeležil občnega zbora Drago Roglič, mariborsko občino pa je zastopal Franjo Bureš.

Občni zbor je otvoril in vodil predsednik Branko Mejošek, ki je podal tudi predsedniško poročilo. Društvo se je zlasti prizadevalo, da naveže med mariborskimi slovenskimi trgovci čim ožje družabne in prijateljske stike. V ta namen je priredilo več zelo posrečenih izletov na mejo, pri katerih je sodeloval tudi pevski odsek društva. Društvo je tudi lani priredilo tečaj za aranžiranje izložb in se je zlasti potrudilo, da so bile ob Mariborskem tednu vse izložbe okusno aranžirane. Predsednik Mejošek je nato opozoril na vedno večje naseljevanje Židov v Mariboru. V zadnjem času se jih je naselilo že 70. Dosedaj se Židje sicer udeležujejo večinoma le v industriji, nevarnost pa je, da prično odpirati tudi svoje trgovine. Kakor sta zahtevala Zagreb in Beograd, tako mora zahtevati tudi Maribor, da se dovoli Židom na njegovem ozemlju samo šest tedensko bivanje.

Podrobno poročilo o delovanju društva je podal nato tajnik Ambrožič, o blagaj-

niškem stanju društva pa blagajnik Preac. V imenu nadzornega odbora je predlagal razrešnico odboru Šošarič in je bil njegov predlog soglasno sprejet.

Obširno je poročal o uspehu enoletnega trgovskega tečaja, ki ga vzdržuje društvo, vodja tečaja prof. Struna. Posebno razveseljivo je, da so v zadnjem času začeli pošiljati v tečaj svoje učence tudi podeželski trgovci, ki so v mnogih priznanih pismih izjavili, da daje tečaj svojim učencem zadostno trgovsko naobrazbo. Uspešnost tečaja se vidi tudi v tem, da so skoraj vsi absolventi dobili službe. Društvo ima z vzdrževanjem tečaja težke stroške, zato je bil nad vse umesten predlog, da naj po vzgledu Ljubljane tudi mariborska občina nekaj prispeva za tečaj. Društvo je dosedaj moralo plačevati za souporabo prostorov na drž. trgovski akademiji, za katere plačuje najemnino že itak država, 10.000 Din letno najemnino. Mariborska občina je sicer sedaj znižala to najemnino na 5000 Din, vendar je potrebno, da občina tudi subvencionira tečaj.

Ko so bila še spremenjena pravila in rešeni nekateri predlogi uprave in članov, je bila izvoljena nova uprava društva, ki je sestavljena tako-le: predsednik Mejošek, podpredsednik Pinter, tajnik Ambrožič, odborniki pa: Preac, Rosina, Paš, Brišnikova, Pichler, Stergar, Franjo Golec in Anderle. Namesniki: Pišek, Majer, Lah in Kravos; pregledovalca računov: Lenart in Šošarič; razsodišče pa dr. Kukovec in Oset.

Po volitvah se je razvila živahna debata zlasti o gospodarskem sodelovanju mesta z okolico in so se napravili tudi nekateri sklepi, ki naj to sodelovanje čim bolj pospešijo.

Skupščina združenja trgovcev za srez Dolnja Lendava

V nedeljo, dne 22. t. m. je bila v hotelu »Krona« v Dolnji Lendavi skupščina združenja trgovcev, katere se je udeležilo 161 članov. Skupščino je vodil predsednik združenja Štefan Nemeth, ki je po otvoritvenem nagovoru predlagal udanostno brzojavko Nj. Vel. kralju, ki je bila z navdušenjem sprejeta in ravno tako tudi pozdravno brzojavko ministru za trgovino in industrijo Juraju Demetroviću.

Po prečitaniu zapisnika zadnje skupščine, je podal predsednik poročilo o poslovanju združenja. Težka gospodarska kriza je zajela zlasti občutno tudi dolnje-lendavski kot popolnoma agrarni srez. Z velikim padcem cen poljskih pridelkov je kmet obubožal in izgubil kupno moč, kar je jako težko odjeknilo v trgovini, ki je tam pretežno odvisna od kupne moči kmeta. Združenje je sodelovalo pri vseh važnejših akcijah, ki so jih podvzela Zveza in Zbornica; mnogo se je zavzemalo za omejitve krošnjarstva, ki je tu močno razvito kljub temu, da je dolnje-lendavski srez obmejni, v katerem je prepovedano krošnjariti; sresko načelstvo je s polnim umevanjem podpiralo to akcijo.

Tajnica Jureš Lavra je prečitala nato tajniško poročilo s statističnimi podatki o gibanju članstva; blagajnik Jurij Novak, ki je vzorno uredil novo knjigovodstvo združenja, pa je podal pregledno poročilo o poslovanju blagajne. V prvem letu, od-

kar se je združenje preosnovalo, je imelo z inventarjem Din 17.176-63 premoženja. Po predlogu nadzornega odbora in izglasovanju zaupnice blagajniku in upravi, je bil odobren proračun za tekoče leto, ki predvideva 20.700 Din dohodkov in isto vsoto izdatkov.

Spremembo pravil združenj, ki jo je odredila kr. banska uprava, je skupščina vzela na znanje. Nato je v imenu Zbornice za TOI pozdravil zborovanje predsednik mursko-soboškega združenja in zbornični svetnik Franc Čeh, ki je orisal važnejše akcije Zbornice in poročal o ukrepih glede nove sestave davčnih odborov, o vprašanju nakupovalcev in enkratni obdačitvi.

Zvezni tajnik I. Kaiser je poročal o gospodarskem položaju s posebnim ozirom na uredbe, o neusmerjeni finančni politiki, o važnejših akcijah Zveze ter poudaril potrebo po smotrenem načrtnem gospodarstvu in potrebo po stanovski organizaciji jugoslovanskega trgovstva.

Pri slučajnostih je predložil g. Hrvat predloge, ki se nanašajo na prilike in tekoče v trgovini z jajci in s perutnino, ki je v srezu jako razvita. Po obširni debati in pojasnilih se je osnovala sekcija trgovcev z jajci in perutnino pri združenju. Vršila se je za tem še živahna debata o pobujanju šušmarstva in krošnjarstva, nakar je bilo zborovanje zaključeno.

Občni zbor Obrtne banke Jugoslavije

V nedeljo je bil 7. občni zbor Obrtne banke kr. Jugoslavije. Zbora se je udeležilo 500 delničarjev, ki so zastopali 220.000 delnic. Zbor je vodil predsednik Milan Stojanović, poslovno poročilo banke pa je podal ravnatelj Milan Dragič. Bilanca za leto 1933 izkazuje 1.482.000 Din čistega dobička, dočim je bila banka pred enim letom po odpisu tantiem in dotacij brez čistega dobička. Dvomljivih terjatev je banka letos odpisala za 2-8 milijonov Din, dočim jih je v l. 1932 odpisala za 2-7 milijonov.

Pri ljubljanski podružnici je bilo dovoljenih za 8-16 (lani 5-85) milijonov posojil, za 1-7% več, kakor pa bi ji pripadalo po ključu. Najmanjši odpisi so pri ljubljanski podružnici, kjer je bilo izdanih tudi najmanj menic v sodno naplačilo. Vsi odpisi pri ljub. podružnici znašajo le 0-01, pri centrali 1-8, pri zagrebški 0-57 in pri sarajevski 0-43 milijonov Din. Največji prirastek vlog je pri ljubljanski podružnici, kjer so narasle vloge od 0-8 na 5-1 milijonov Din,

dočim so vse vloge narasle le od 29-6 na 36-9 milijonov. Dobiček ljubljanske podružnice je znašal 0-029, dočim je v letu 1932 imela izgubo v višini 113.000 Din. Zato je nerazumljivo, kako se je moglo na občnem zboru govoriti, da treba ljubljansko podružnico kot nerentabilno zapreti.

Po prečitaniu poslovnega poročila se je razvila mestoma zelo živahna debata. Gradbenik Djordjevič iz Beograda je zahteval, da se znižajo režijski stroški in je grajal, da so dvomljive terjatve prevelike. Drugi govorniki so bili nezadovoljni, ker država še do danes ni vplačala 11 milijonov Din, kolikor dolguje še za svojo udeležbo pri glavnici banke. Več govornikov je zahtevalo, da se odpravita podružnici v Ljubljani in Sarajevu, ker da sta nerentabilni, (kar pa za ljubljansko nikakor ne drži, op. ured.). Nekateri govorniki so tudi zahtevali, da odstopi vsa uprava banke.

Na vse kritike je odgovarjal predsednik Stojanović. Dejal je, da je uprava storila

vse mogoče, da bi država plačala dolžnih 11 milijonov. Banka je bila pri dajanju kreditov previdna in je zahtevala tudi hipotekarna jamstva. Od vseh kreditov v višini 102 milijonov je ena tretjina hipotekarnih. Predsednik je nadalje poudarjal, da je bila banka vedno likvidna in zato so tudi vloge narasle od 29 na 37 milijonov Din. Odpisi so veliki, ker se je bilanciralo nad vse previdno. Kljub vsem odpisom pa je bil uspeh banke tako dober, da more izplačati po 7 Din dividende od vsake delnice. Nato je bilo z večino glasov sprejeto poročilo uprave in prešlo se je na izvolitev sedmih članov v upravni odbor in 2 članov v poslovni odbor glavne podružnice v Zagrebu.

Adria prašek je boljši

Izdajanje računov je obvezno

Davčni oddelek finančnega ministrstva razglasa:

Ker se je opazilo, da ne izdajajo osebe, ki so po tar. post. 34 dolžne plačati takso in to zlasti lastniki malih špecerijskih prodajaln in branjarij na periferiji mesta in v manjših krajih na deželi, kolkovanih računov, misleč, da niso dolžne plačati takse, če ne izdajajo računov, se opozarjajo vsi prodajalci, da je izdajanje računov po zakonu obvezno in da se bo vsak primer neizdajanja računa ko tudi izdajanja računa brez takse kaznoval. Ta razglas objavljamo, ker smo tudi mi prejeli dopise, kakor da ne bi bilo treba izdajati za vsako nad 20 Din plačano blago računa.

Adria prašek je boljši

Kmetovalci in taksiranje računov

Davčni oddelek fin. ministrstva je izdal pojasnilo, da kmetovalcem, če prodajajo svoje pridelke neposredno kupcem, ni treba izdajati računov in torej tudi ne plačevati taks. Če pa prodajajo svoje pridelke posredno po svojih zadrugah, morajo izdajati kolkovane račune. Prav tako morajo nabavljalne ko komunne zadruge, tudi če prodajajo blago članom, izdajati račune in jih taksirati.

Bilo bi priporočljivo tudi za nas

Češkoslovaška namerava odpraviti direktno obdačenje motornih vozil in bo mesto tega povišala trošarino na bencin. Povišek pa bo odvisen od količine porabljenega bencina in bo pri veliki potrošnji manjši ko pri majhni. Češkoslovaška vlada upa, da se bo na ta način avtomobilski promet povečal in da bodo večji dohodki trošarine več ko nadomestili izgubo vsled opustitve direktnih davkov na motorna vozila.

Iz naših organizacij

Združenje trgovcev v Ljubljani sporoča, da priredi Oblastni odbor Jadranske Straže v dneh od 29. aprila do 6. maja t. l. »Jadranski teden«. Sodelovali bodo odrasli in mladina in bo to ponovna javna manifestacija Slovencev za svoje morje in potrebno zvezo z njim. Da podkrepimo velik pomen Jadranskega tedna, poziva uprava Združenja trgovcev, da v imenovanem tednu uredijo gg. trgovci svoja izložbena okna v povsem pomorskem smislu. Da se tudi materialno podpre idealni cilj Jadranske straže, naj se v tem tednu izdana pisma ter računi kolkujejo s kolkom Jadranske straže, ki jih ima ta na razpolago v svoji pisarni v Kreditni banki. Dohodki od teh kolkov gredo v socialne namene. Uprava Združenja trgovcev.

Razstave in sejmi

Našemu podjetniku se bo nudila prilika, da presodi na veliki poučni reklamni razstavi, združeni z razstavo jugoslovanskih plakatov, ki se bo priredila v okviru letošnjega spomladanskega velesejma, ako in v koliko se poslužuje modernih propagandnih in reklamnih sredstev za uveljavljenje svojega podjetja in svojih izdelkov. Tu bo nazorno pokazano, kako se posamezna podjetja in izdelki uspešno uveljavljajo v drugih modernih trgovskih državah in v čem naši gospodarji zaostajajo na polju reklame za tujimi. Razstava bo trajala od 30. maja do 10. junija t. l.

Po svetu

Nj. Vel. kralj je daroval za prvo pomoč rodbinam žrtev kakanjske katastrofe 100 tisoč dinarjev.

Zun. min Jevtić obišče tudi Sofijo. Bolgarska javnost, na katero so napravile Jevtićeve izjave ob priliki njegovega potovanja v Ankaru najbolj vtis, pozdravlja njegov prihod.

Vrhovni svet bolgarskih rezervnih oficirjev se je na svojem zborovanju izjavil za diktaturo in proti sedanjemu parlamentu.

Mušanov je iz Berlina odpotoval v Rim, kjer je bil sprejet tudi od Mussolinija. Iz Rima je odpotoval v Budapešto, kjer mu pripravljajo zelo slovesen sprejem.

Rekonstrukcija rumunske vlade bo izvršena po povratku voditelja liberalne stranke Bratiana. Govore, da se liberalna stranka fuzionira z narodno-agrarno stranko.

V Albanijo je prišla italijanska kartografska misija, ki bo napravila nove zemljepisne karte zlasti o obmejnih krajih Albanije.

Barthoujevo potovanje v Varšavo se je končalo s popolnim uspehom. Poljsko-francoska zveza je zopet trdna, kakor je bila, in ves poljski tisk piše, da ni ta zveza samo potrebna obema državama, temveč da je temeljni kamen za svetovni mir.

Nemški tisk piše o Barthouovem potovanju zelo rezervirano in večina listov sploh ne komentira njegovega potovanja. Le »Berliner Börsenzeitung« piše, da dela Barthou sovražno propagando proti Nemčiji.

Na prihodnjem zasedanju Društva narodov bo predlagala Francija, kakor poročajo nekateri listi, da se povabi Rusija v Društvo narodov in da se njej ter Poljski dodelita stalni mesti v Svetu Društva narodov.

Čeprav je Poljska odbila posredovanje Francije v sporu s Češkoslovaško, se je vendar spor med obema državama v zadnjem času znatno omilil.

Seje predsedstva razorožitvene konferen- ce so odgodene na nedoločen čas.

Drž. podtajnik Suvich se je na potu v London ustavil v Parizu, kjer je bil sprejet od Doumerguea. Nato je odpotoval v London, kjer se je sestal z min. predsednikom MacDonaldom in zun. ministrom Simonom. Seznanil je angleške državnike s stališčem Italije v razorožitvenem vprašanju in glede gospodarske obnove srednje Evrope. Govori pa se tudi, da je skušal dobiti angleško posojilo za stabilizacijo lire.

Španska vlada je demisionirala, ker je prišlo med njo in predsednikom vlade zaradi amnestijskega zakona do nesoglasij.

Propagandni minister Gebbels, je imel ob otvoritvi razstave »Nemški narod — nemško delo« velik govor, v katerem je ostro nastopil proti nekaterim antisocialnim tendencam v nemškem gospodarstvu. Narodno socialistična stranka ni in noče izgubiti svoj socialistični pečat.

Von Papen je izjavil, da mora Nemčija kot velika industrijska država zahtevati za sebe kolonije, iz katerih bi prejemale potrebne sirovine in kamor bi mogel odhajati višek njenega prebivalstva. Če ne dobi kolonij, mora eksplodirati.

Na hajmverovskem zborovanju v Salzburgu, na katerem bi moral govoriti tudi podkancelar Fey, je eksplodirala bomba. Trije hajmverovci so bili precej nevarno ranjeni.

Japonska vlada je izjavila, da ne bo več trpela, da bi se uvažala na Kitajsko letala in vojno orožje. Japonska je sicer še vedno za politiko odprtih vrat, ne dopušča pa oboroževanja Kitajske. Sicer pa spoštuje suverenost Kitajske. Seveda nimajo za takšno logiko nikjer druge smisla ko na Japonskem.

Vedno bolj samolastno nastopanje Japonske proti Kitajski je rodilo resen odpor med velesilami, ki se upravičeno boje, da bi polagoma izgubile tudi ves kitajski trg. Listi pišejo zato že, da predlaga Litvinov Londonu skupno akcijo Rusije in Anglije.

Pri nadomestnih volitvah v okraju Nord Hamersmith je zmagal kandidat delavske stranke s 16.000 glasovi proti kandidatu vladne konservativne stranke, ki je dobil le 10.000 glasov in je nazadoval za 8.000 glasov. Je to že 5. poraz vlade pri nadomestnih volitvah.

Ameriška mornarica ima ob Panamskem prekopu velike manevre, na katerih hoče preizkusiti, če je mogoče nad 100 bojnih ladij veliko atlantsko brodovje v enem dnevu spraviti skozi Panamski kanal.

Denarstvo

Stanje Narodne banke

Po izkazu Narodne banke z dne 22. t. m. se je njeno stanje v 3. tednu t. m. spremenilo tako-le (vse številke v milijonih Din):

Zlata in devizna podloga se je povečala za 12.3 na 1.863.2 in sicer se je zlata povečala za 0.48 na 1.743.8, tuje valute za 0.06 na 0.11, devize pa za 11.78 na 119.2.

Tudi devize, ki ne spadajo v podlogo, so se povečale in sicer za 0.79 na 35.15.

Vsota v niklju in srebru kovanega denarja je narasla za 27.2 na 295.5.

Posojila so se zmanjšala za 10.6 na 1.856.2 in sicer so padla eskomptna za 10.5 na 1.619.2, lombardna pa za 0.02 na 236.9.

Vrednostni papirji so se povečali za 1.5 na 14.7, bivši predjemi državi za 0.14 na 1.717.6, razni fondji in nepremičnine so ostali skoraj neizpremenjeni, razna aktiva pa so narasla za 4.1 na 104.1.

Obtok bankovcev se je zmanjšal za 10.7 na 4.120.9, obveze na pokaz pa so se povečale za 44.9 na 1.119.4. Obveze z rokom so padle za 22.5 na 966.9.

Razni fondji so se povečali za 1.08 na 15.6, državne terjatve so se zmanjšale za 0.3 na 7.5, depoziti po tekočem računu pa so se povečali za 18.8 na 454.9.

Razna pasiva so se povečala za 23.0 na 235.2.

Skupno zlato in devizno kritje je ostalo neizpremenjeno 35.55%, samo zlato pa se je zmanjšalo od 33.48 na 33.27%.

Fuzija avstrijskih velebank

V ponedeljek so bile na Dunaju seje upravnih svetov avstrijskih bank: Credit Anstalt, Wiener-Bankverein, Niederösterreichische Eskomptgesellschaft in generalnega sveta Narodne banke. Na teh sejah je bilo sklenjeno, da se vse tri avstrijske velike banke fuzionirajo s pomočjo Narodne banke v eno banko pod imenom »Creditanstalt-Wiener Bankverein«. Vodstvo nove banke prevzame Creditanstalt, ime Wiener-Bankvereina pa se je v novem imenu pridržalo, ker ima Wiener-Bankverein deloma zelo dobre kliente. Od direktorjev W. B. bo najbrže prevzet samo von der Lippe. Podružnice bank v raznih mestih Avstrije se bodo večinoma združile, 25% uradništva pa bo upokojeno. Vse bančne posle Niž. avstr. Eskomptne družbe prevzame nova banka, Eskomptna družba pa se spremeni v holding družbo, ki bo imela svoj industrijski in električni oddelek. Sedež nove banke bo v poslopju Wiener-Bankvereina, dočim se v poslopju Creditanstalt preseli ravnateljstvo dunajske policije. V zvezi z reorganizacijo se zniža tudi delniška glavica bank. Sredstva za izvedbo fuzije bo dala Narodna banka, ki je itak že večinski delničar vseh treh bank.

Ljubljanska Obrtna banka izkazuje v bilanci za l. 1933 vloge s 6.6 (l. 1932 7.04), čisti dobiček pa v višini 0.32 (0.57) milijonov dinarjev. Latentne rezerve v smislu davčnega zakona izkazuje banka z 0.68 in jih je uporabila za odpis dvomljivih terjatev. Režijski stroški banke so se znižali.

Rumunska narodna banka je zaključila l. 1933 s čistim dobičkom 124.4 milijonov lejev. Zlata podloga je narasla od 368.6 na 989.5, devizna podloga pa je padla za 257.4 milijonov lejev.

Creditanstalt izkazuje za l. 1933 616.000 šilingov čistega dobička. 500.000 šilingov gre za rezerve, ostanek pa se prenese na nov račun.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Skrolni in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Seleburgova ul. 3. Telefon št. 22-72.

Gospodarstvo Jugoslavije v februarju

Narodna banka je začela izdajati v francoskem jeziku velike tabele o stanju našega gospodarstva. Iz tabele za februar posnemamo (vsi podatki v milijonih Din, oz. v tisočih vagonov):

Državni dohodki

Dočim so znašali celotni mesečni dohodki od avgusta do konca decembra približno po 850 milijonov Din, ker so pač v izvozni sezoni dohodki največji, so padli v januarju na 731 in se dvignili v februarju na 781.

Direktni davki so dosegli v novembru 1933. 269, padli v decembru na 230, v januarju na 134 in se v februarju dvignili na 182.

Indirektni davki kažejo drugačen razvoj. V septembru so dosegli z 209 višek in nato padli na 192, 177, in 164 v decembru, a se nato dvignili na 209 in v februarju celo na 259. Tako visokega zneska niso dosegli niti v enem mesecu leta 1933.

Dohodki monopola padajo. V novembru leta 1933. so dosegli s 174 milijoni najvišji znesek, padli v decembru na 168, v januarju na 141 in v februarju 1934. na 122, kakor niso bili v letu 1933. nizki niti v enem mesecu.

Tudi dohodki drž. podjetij kažejo padajočo tendenco in so znašali od avgusta leta 1933. do februarja 1934. v posameznih mesecih: 240, 269, 284, 256, 274, 239 in 209.

Borze

Poslovanje na borzah je nazadovalo z izbruhom krize in se ni moglo dosedaj popolnoma popraviti. Kupčije v vrednostnih papirjih so zlasti zastale v letu 1933., ko je bila v juniju s 6 milijoni dosežena najnižja stopnja. Od tedaj pa se opaža stalno zboljšanje in november izkazuje že 24. december celo 136 milijonov prometa, dočim je ta v januarju padel na 46 in se dvignil v februarju na 61.

Devizne in valutne kupčije so zlasti padle v marcu 1932. V februarju so znašale še 278, v marcu le še 62 in padle z 18 v septembru na najnižjo točko. Od takrat pa se kaže zboljšanje in koncem decembra 1932. so dosegle že 57, v oktobru 1933. celo 94, padle v decembru na 79, a se dvignile v januarju na 90, v februarju padle zopet na 66.

Tudi borzni tečaj papirjev so se v zadnjih mesecih nekoliko popravili. Dočim so v januarju 1931. znašali še 110.4, v januarju 1932. le 88.2, v januarju 1933. samo 78.2 in nato padati do oktobra 1933., ko so s 73.7 dosegli najnižjo točko, so se nato začeli zopet dvigati in dosegli v decembru 76.6, v januarju 1934. 76.2, a v februarju le še 75.9. Da so se tečajji dvignili je v prvi vrsti posledica boljših tečajev drž. papirjev. Tako je vojna škoda od 182.84 v marcu 1933 napredovala na 306.39 v februarju 1934., 7% investicijsko posojilo od 43.26 na 71.85%.

Tečaj dinarja v Curihu je bil stabilen na približno 9.12 do junija 1931., nato pa je začel padati in je dosegel v decembru 1932. najnižjo točko s 6.9833. Od januarja 1933. dalje pa je stalno na 7.

Denarništvo

Narodna banka: Zlata in devizna podloga je bila najvišja v juniju 1931., ko je dosegla 2.292, v januarju 1932. je padla na 2.049, padla v februarju na 1.882 in še parkrat prekoračila 2 milijardi, od novembra 1932. pa padla stalno pod 2 milijardi. V decembru 1933. je znašala še 1.906, nato padla v januarju na 1.875, v februarju pa na 1.845.

Padal pa je tudi obtok bankovcev, ki je dosegel v oktobru 1931. s 5.302 svoj višek, nato pa stalno padal in dosegel v januarju 1934. s 4.212 svoj minimum in se v februarju dvignil na 4.233.

Obveze na pokaz so znašale pred stabilizacijo dinarja povprečno okoli 1 milijarde na mesec, v juliju 1931. so padle na

733, v septembru celo na 342, nato pa so se z majhnimi spremembami začele stalno dvigati in dosegle v decembru 1933. 1.031, v januarju 1934. 1.062 in v februarju 959.

Posojila so začela rasti od junija 1931. in dosegla maksimum v oktobru 1932. z 2.546, nakar so v stalnem padanju in znašajo v februarju 1934. le še 1.959.

Obtok kovanega denarja se je od 142 v januarju 1931., dvignil na 160 v januarju 1932., nato na 530 v januarju 1933. in na 904 v januarju 1934. ter znašal v februarju 1934. 913.

Hranilne vloge v vseh zavodih so znašale v juniju 1931. še 14.242, koncem decembra 1933. le še 9.662. V januarju so se dvignile na 9.839, v februarju pa na 9.911, kar je predvsem posledica dotoka vlog v Poštno hranilnico in Drž. hipotekarno banko, kjer so narasle vloge od 808 v februarju 1931. na 1.552 v februarju 1934.

Hipotekarna posojila so ostala v glavnem neizpremenjena in so celo narasla od 3.060 v februarju 1931. na 3.185 v februarju 1934.

Vloge v 20 zasebnih zavodih so v stalnem padcu in so padle od 5.765 v marcu 1931. na 3.254 v decembru ter nato nazadovale na 3.221 v februarju 1934. Povečala pa se je gotovina zasebnih zavodov od 192 v februarju 1933. na 262 v februarju 1934.

Adria prašek je boljši

Konkurzi in prisilne poravnave

Razglašen je konkurz o imovini tvrdke »Trolist«, droge, kemikalije in destilacija, družba z o. z. v Logatcu. Konkurni sodnik Premmerstein, upravnik mase javni notar Mrevlje. Prvi zbor upnikov pri sodišču v Logatcu dne 4. maja ob 9. Oglasitveni rok do 1. junija, ugotovitveni narok dne 6. junija ob 9.

Narok za popravljanje in sklepanje o prisilni poravnavi, ki jo predlaga Kramaršič Drago v Ljubljani, se določa na dan 5. maja ob 9. pri sodišču v Ljubljani, soba št. 140.

Uvedeno je poravnalno postopanje o imovini Zmitka Franceta, trgovca v Boh. Bistrici. Poravnalni sodnik dr. Štular, poravnalni upravnik odvetnik Krištof. Narok za sklepanje poravnave pri sodišču v Radovljici dne 30. maja ob 9. Rok za oglasitev do 25. maja.

Potrjena je poravnava, ki je bila sklenjena med Prvo jugoslovansko tovarno hladilnih strojev v Ljubljani in njenimi upniki.

KLIJEJE
vseh vrst no
fotografijah
ali risbah
Izvršuje
najsolidnejše

KLIJARNA ST-DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVA 13

Opozorilo. Okoli trgovskih tvrdk hodijo zastopniki raznih koledarjev in podobnih edicij ter nabirajo inserate za visoke cene, ki jih opravičujejo z visokimi nakladami. Opozoriti moramo naše bralce, da so navedbe večinoma zelo pretirane, ker izdaje, ki so se pojavile na trgu šele zadnja leta, nimajo veliko odjema. Izkušeni trgovci itak dobro vedo, da imajo večje naklade, v katerih se izplača inserirati, le naši stari koledarji, zlasti naše stare pratike, ki jih ljudstvo tudi res kupuje in so zlasti po kmetih zelo razširjene.

Zunanja trgovina

Povečanje avstrijskega izvoza

Kakor poroča avstr. statistični urad, se je v marcu dvignil avstrijski izvoz od 60.4 na 79.0 milijonov šilingov, uvoz pa od 98.7 na 100.9 milijonov. Izvoz se je torej povečal za več ko 30 odstotkov. V prvem četrtletju je izvozila Avstrija blaga za 197.8 (lanskem 156.0) milijonov šilingov, uvozila pa za 277.1 (267.3) milijonov šilingov.

Borba za ceno platine

Na trgu dragih kovin se zelo občuti velika ponudba platine. V zadnjih letih je že itak stara platina pritiskala na ceno, nje ponudba pa je padla, ko je Sev. ameriška unija opustila zlati standard. Zato pa se je dvignila ponudba nove platine, kar je tržne razmere znova kompliciralo. Prodaja in izvoz južno-afriške platine sta znašala l. 1933. že 27.758 unč nasproti 7086 v letu 1932., kanadski izvoz pa 29.228 unč (leta 1932. le 14.570). Številke o ruskem eksportu platine niso znane, bil je pa precej večji ko prejšnja leta.

Dejansko se prodaja platina že danes nižje nego so cene na javnem trgu. Zato skušajo producenti skleniti nov sporazum. Kanadski zastopniki so na potu v Rusijo, da bi začeli pogajanja. Ker bi Rusija gotovo rada videla restrikcijo kanadske ponudbe, ki se je v zadnjem času v zvezi z razširjenjem produkcije niklja zelo povečala, je verjetno, da bodo pogajanja uspešna. Konvenciji bi se najbrže pridružila tudi Južna Afrika in Kolumbija.

Ker poteče dodatna trgovinska pogodba z Madjarsko dne 15. maja, je prišla v Beograd pod vodstvom šefa madjarskega zavoda za zunanjo trgovino dr. Hederja madjarska delegacija, da sklene novo pogodbo.

Madjarska delegacija je v Rimu zahtevala, da uvozi Italija 2.400.000 stotov madjarske pšenice po ceni 7 pengov za kvintal, to je po ceni, ki je nad svetovno pariteto.

Nova francosko-italijanska trgovinska pogodba je podpisana. Francija je z novo pogodbo olajšala uvoz italijanskih mlečnih izdelkov in nekaterih industrijskih predmetov, Italija pa uvoz francoskega premoga.

Anglija je v l. 1933. uvozila zlata za 251.6 (l. 1932 152.1) milijonov funtov in sicer je uvozila iz: Južno-afriške unije za 68.7 milijonov funtov, Francije 39.9, Brit. Indije 34, Nizozemske 18.1, U. S. A. 17.6, Avstralije 13.9, Kanade 12.9 in Nemčije za 11.6 milijonov funtov. Izvoz zlata pa je v l. 1933 narastel od 60.3 na 134.3 milijonov funtov.

Nemčija je kupila v Ameriki v prvih dveh letošnjih mesecih letalskih motorjev za 650.000 dolarjev, dočim jih je lani v vsem letu kupila le za 349.000.

Turška vlada je predložila parlamentu zakonski predlog o uvedbi državnega monopola za uvoz in prodajo olja za pogon, razsvetljava in kurivo.

Dvanajst glavnih zmot

Vsak trgovec in vsak podjetnik bi moral imeti na svoji mizi vedno pred očmi 12 zmot, pred katerimi je svaril v svojem znamenitem delu znani gospodarski publicist Casson. Teh dvanajst zmot se glasi:

1. Šlo je 20 let tako, pa bo šlo tudi v bodoče.
2. Dovolj poznam svojo trgovino.
3. Nimam časa za čitanje.
4. Uspeh prihaja le od težkega dela.
5. Sprejemam vse tako, kakor prihaja.
6. Dobro blago se prodaja samo.
7. Nikakor ne morem plačati visokih plač.
8. Stroji so predragi.
9. Naj čaka na svoj denar.
10. Občinstvo preveč zahteva.
11. V poslovnem življenju morajo biti vsa čuvstva neznana.
12. Tega ni mogoče napraviti.

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za V in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Naše narodno gospodarstvo v marcu 1934

(Po statistiki OUZD v Ljubljani)

V primeru z marcem 1933 je pretežna večina industrij napredovala. Na prvem mestu je seveda tekstilna industrija z letnim prirastkom 2.411. Njej sledijo gradnje železnic, cest in vodnih zgradb (javna dela!) z letnim prirastkom +629 delavcev. Tudi gozdno-žagarska industrija izkazuje znaten prirast od +484 delavcev. Letni prirast od več ko 100 delavcev izkazuje deset industrij. Obratno pa izkazuje letni padec nad 100 delavcev štiri industrije. Največji padec izkazuje trgovina v višini -562 delavcev. Za presojno ne more biti to merodajno, ker so trgovski uslužbenci pretežno zavarovani pri Trgovskem bolniškem in podpornem društvu. Znatno padec izkazuje industrija za predelavo lesa in rezbarstvo v višini -478 oseb.

Napram februarju 1934 so najbolj napredovale gradnje nad zemljo, kar je le sezonski pojav.

v primeru

Industrijska skupina	Povprečno štev. zav. delavcev v marcu 1934		
	z marcem 1933	z februarjem 1934	z marcem 1934
Gradnja železnic in vodnih zgradb	2450	+ 629	+ 525
Tekstilna industrija	12110	+2411	+ 301
Občinski obrati	1739	+ 343	+ 160
Kemična industrija	1677	+ 177	+ 41
Gradnja prevoznih sredstev	282	+ 26	+ 2
Industrija tobaka	953	+ 83	- 6
Grafična industrija	1119	+ 94	- 13
Poljedelstvo	579	+ 48	+ 4
Gozdno-žagarska industrija	6171	+ 484	+ 543
Papirna industrija	1904	+ 127	+ 69
Industrija kamenja in zemlje	2647	+ 165	+ 356
Denar. in zavar. zavodi in samost. pls.	390	+ 29	+ 6
Industrija hrane in pijače	3605	+ 144	+ 40
Industrija kože in gume	1532	+ 59	+ 17
Higijena	1648	+ 44	+ 48
Kovinska industrija	6065	+ 118	+ 72
Hišna služinčad	8412	+ 142	- 1
Oblačilna industrija in čiščenje	4064	- 25	+ 194
Gostilne, kavarne in krčme	2834	- 58	+ 4
Zasebna prometna podjetja	788	- 23	+ 1
Predelovanje kože in njenih surogatov	2712	- 191	+ 127
Gledališča, svob. poklici in razno	1125	- 95	- 8
Centrale za proizvod. sile in presk. z vodo	478	- 41	+ 5
Javni promet	505	- 56	+ 24
Industr. za predel. lesa in rezbarstvo	3137	- 478	+ 60
Gradnje nad zemljo (visoke gradnje)	1762	- 283	+ 732
Trgovina	3216	- 562	- 33
Skupaj	74106	+3312	+3284

Dobava prodaja

Mariborsko mestno načelstvo razpisuje za dobavo in montažo ekshaustorja v zgradbi carinske pošte v Mariboru I. javno pismeno ponudbeno licitacijo na dan 3. maja ob 11. v prostorih mestnega gradbenega urada, Frančiškanska ulica soba 1.

Uprava bolnišnice za duševno bolne Ljubljana-Studenec razpisuje v skrajšanem roku 3 pismene ponudbene licitacije in sicer, dne 2. maja za dobavo kruha, dne 3. maja za dobavo mleka in dne 4. maja za dobavo špecerijskega blaga. Licitacije so vedno ob 11.

Ravnateljstvo ljubljanskega mestnega vodovoda ljubljanskega razpisuje dobavo li-toželeznih fasonskih kosov za vodovodno omrežje. Ponudbe je poslati najkasneje do 10. maja na ravnateljstvo mestnega vodovoda.

Gradbeni oddelek Direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 30. aprila ponudbe o dobavi 400 m³ lesa. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.)

Direkcija drž. rudnika Velenje sprejema do 2. maja ponudbe o dobavi 6 emajliranih umivalnikov in 6 emajliranih ve-

der za vodo, 50 m³ hrastovega lesa, 6 m² gumijastih plošč in raznega elektroinstalacijskega materiala; do 9. maja pa o dobavi 20 pozitivnih akumulatorskih plošč. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Dne 30. aprila bo pri Komandi mesta v Slov. Bistrici licitacija za dobavo drv. — (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti komandi.)

Dne 2. maja bo pri inženjerskem oddelku Komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za dobavo gasilske črpalke.

Instalacija vodovoda se odda z licitacijo dne 3. maja pri inženjerskem oddelku Komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.)

Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 8. maja ponudbe o dobavi ca 16.000 m katraniranega motvoza, 550 m

verig za sidra, 1250 kg železnih verig in ca 2000 šamotnih opek; do 10. maja o dobavi 1000 m žice, 1200 m kokosovih preprog in raznih predmetov iz medenine; do 11. maja o dobavi 710 kg klingerita, ca 430 kg transmisijskih jermenjev ter o dobavi 1 stroja (Gewindeschneidmaschine); do 13. maja o dobavi 1500 kg azbesta v ploščah, 15 kg azbestnih pletenic, 455 kg azbestnih vrvi ter o dobavi raznega orodja; do 15. maja o dobavi 4 kompletnih ročnih električnih vrtalk, 1250 kg azbestnih pokrival, 1456 kg bakrenih cevi; do 17. maja o dobavi 3000 kg bakra, 5 dinamometrov ter raznega orodja; do 18. maja o dobavi 600 kg linoleja in 300 kg lepila za linolej, 2000 kg bele kovine in večje množine medeninastih vijakov in medeninastih matic; do 21. maja o dobavi 9200 m jeklenega motvoza, razne medenine in žice iz medenine; do 22. maja o dobavi 5825 kg medenine, 3900 m katraniranega motvoza, 200 kg merlina ter o dobavi raznega kavčuk-materiala; do 24. maja pa o dobavi večje množine spiralnih svetrov.

Žalostna kronika

Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani je izdalo to okrožnico o otvorjenih in končanih konkurzi in prisilnih poravnah izven konkurza za čas od 11. aprila do 20. aprila t. l.

A. Otvorjeni konkurzi:*

Savska banovina: Lončar Gjuro, opankar, Gospič.

Drinska banovina: Nešković Petar, trg., Brčko; Pavlovič Krsto, trg. Šabac.

Zetska banovina: Ragjenović Mila pok. Petra zapuščina, Budva.

Dunavska banovina: Faulkel Stevan, Kovin (konkurz se ne otvori vsled pomanjkanja imovine); Kačanski Slavko, sodni izvršitelj, Bela Cerkev (konkurz se ne otvori vsled pomanjkanja imovine).

Vardarska banovina: Djordjević Taso in sin Djordje, trg., Gnjilane.

B. Razglašene prisilne poravnave:

Savska banovina: Bruck Iso, Osijek; Gajser Franjo, trg., Križovljanska Dubrava; »Sponac«, trg. z gradbenim materialom ing. Zlatko Rosenberg, Zagreb, Strossmajerjev trg 8; Turk Matija, Gerovo.

Vrbaska banovina: Džonlagić Uzeir, Jelah; Litrić Kasim, trg., Banja Luka.

Drinska banovina: Kovač Jakob, hotelir, Sremska Mitrovica; Onjavić Osman, trg., Tuzla; Ponjavić Osman, Tuzla.

Dunavska banovina: Katanić Živan, trg., Erdevik.

Beograd, Zemun, Pančevo: Mitrović D. Hela, trg. z opeko, Beograd, Varšavska ulica 2.

C. Končana konkurzna postopanja:

Savska banovina: Keršek Mirko, Zagreb.

Drinska banovina: Pavlović Arsenija pok. masa, Berkovci; Radovanović Mihajlo, trg., Valjevo.

Zetska banovina: Andreis Leo pok. Leopolda hotelirja, Korčula.

Dunavska banovina: Bata Pal, Stara Kanjiža; Fuchs Ernest, trg., Vršac; Jovanović Vasa, trg. Požarevac; Jovanović Vladimir, Leštane; Šošić Dragoljub, M. Moštanica.

Moravska banovina: Aleksić Dragomir, Kraljevo; Milojević Milan, mesar, Soko Banja; Simić Stojan, Voljčinac.

Vardarska banovina: Vasić H. Svetozar, trg., Gnjilane.

Beograd, Zemun, Pančevo: Srpsko d. d. za izdelavo strojev in vagonov, Beograd-Kruševac.

D. Potrjene prisilne poravnave:

Dunavska banovina: Lovreković Joca, lastnik firme »Danubius«, tvornica testa in keksov, Novi Sad.

* Podatke za Dravsko banovino smo izpustili, ker jih objavljamo sproti. Vsi podrobnejši podatki v tajništvu društva.

Razno

Novi bani. Za bana Vardarske banovine je imenovan dr. Aleksa Stanišić, bivši ban Zetske banovine, za bana Zetske banovine je imenovan senator Mujo Sočić, in za bana Vrbaska banovine senator in bivši pomočnik prosvetnega ministra dr. Dragoslav Djordjević.

Zakonski načrt o mestnih občinah bo v kratkem predložen Narodni skupščini.

Mednarodna železniška konferenca bo letos v dneh od 5. do 13. oktobra v Dubrovniku. Konference se udeleži okoli 250 delegatov.

Po naročilu predsednika vlade je uvedena stroga preiskava o vzrokih kakanjske nesreče. Ker so še pol ure pred katastrofo preiskali inženjerji rudniški rov, v katerem se je zgodila katastrofa, je skoraj gotovo, da je bila eksplozija elementarna in da ne zadene nikogar krivda.

Doslej so spravili na dan 121 trupel in pogrešajo še 7 rudarjev, ki pa so gotovo mrtvi. Eksplozija v Kaknju je nastala vsled velikih količin metana, ki so izbruhnile iz premogovnih skladov. Katastrofe ni bilo mogoče ne predvideti, še manj preprečiti, kakor je ugotovila uradna preiskava.

Sožalne brzojavke zaradi težke nesreče v Kaknju so poslale naši vladi skoraj vse vlade.

Štev. 3985/II.

N A B A V A

Direkcija drž. rudnika Velenje razpisuje za dan 2. maja 1934. nabavo električnega instalacijskega materiala. Pogoji pri podpisani.

Direkcija drž. rudnika Velenje, dne 23. aprila 1934.

Papež Pij XI je daroval za poplavljenec v Sisku 30.000 Din.

Skladišče tvornice tanina in parne žage Našička, d. d. v Brodu je pogorelo do tal. Škoda znaša nad 4 milijone. — V Oštarijah pri Ogulinu pa je pogorelo 16 poslopij. Zgorelo je tudi mnogo živine. Škoda je velika.

Vsa vas Donja Kraljevica pri Čakovcu je pogorela. Nad sto hiš je upepeljenih. Škoda znaša več milijonov.

Obrtniški teden se letos prvič proslavi v naši državi.

Zveza hrvatskih obrtnikov ima svojo 26. redno letno skupščino o binkoštih v Karlovcu.

Vsled povišane trošarine na cement so so se regulacijska dela v Ljubljani podražila za 100.000. Regulacijo mora izvesti terenska sekcija v lastni režiji.

O novi aferi zaradi begluških obveznic pišejo listi. Tako je dobil vakuf za gozd, ki ga upravlja sarajevski župan in ki je vreden po sodbi strokovnjakov le 2-3 milijone, celih 28 milijonov in sicer 18 milijonov v gotovini, 10 pa v begluških obveznicah.

Madjarska letos ne podaljša turistične konvencije z nami in sploh dela težave potnikom, ki hočejo v jugoslovanska letovališča.

Narednik Tannu, ki je odkril zaroto polkovnika Precupa, je avanziral za poročnika.

Pogajanja med ameriškimi železniškimi družbami in njih nameščenci so se razbila in bo najbrže vsled silne agitacije komunistov prihodnji teden proglašena generalna stavka. Posledice stavke bi bile tudi za druge industrije pogubne in bi mogle postati nevarne vsej obnovitveni politiki Roosevelta.

Tudi Italija je protestirala proti nekaterim razstavljenim karikaturam v praški razstavi, zlasti proti karikaturam ital. kralja in papeža.

Evropski dolžniki so ultimativno zahtevali od U. S. A., kakor poroča »New York American«, da znižajo vojne dolgove, ali pa ne bodo dovolili Združenim drž. Sev. Amerike nobenih trgovinskih ugodnosti.

Morilci preiskovalnega sodnika Princea so še vedno neznan. Vse tri apaše, ki jih je policija kot osumljence aretirala, je morala vsled pomanjkanja dokazov izpustiti.

Motornih koles je bilo na Češkoslovaškem prodanih v marcu 302, od teh 246 ali 81,5% domače produkcije.

Orjaški tank so zgradili Angleži. Tank ima 30 mož posadke in se more braniti proti napadu 3000 pešcev. Premika se lahko tudi po najbolj strmem terenu.

Dve dobri propagandni brošuri

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine je posvetil svoj zadnji »Bulletin« zlasti razstavi jugoslovanskega blaga na milanskem velesjemu in na velesjemu v Tel-Avivu. V ta namen je izdal v italijanskem jeziku posebni »Bolletino d'Informazioni Economiche«, ki je ves posvečen italijansko-jugoslovanskim trgovinskim odnošajem. Naslovno stran biltena krasi lepo izdelana fotografija našega originalnega in reprezentativnega paviljona na milanskem velesjemu. Vrsta dobrih člankov pa zlasti opozarja na jugoslovansko živinorejo, lesno proizvodnjo, na jugoslovanski tobak in rudniško bogastvo Jugoslavije. Zelo posrečeno se opozarja v biltenu tudi na naravne lepote Jugoslavije, ki odpira vrata v orient. Bilten krasi zelo lepe slike in je tudi vsa zunanja oprema biltena na višku.

Za sejem v Tel-Avivu pa je namenjen angleško spisani Commercial Bulletin, ki ima na naslovni strani zemljevid Jugoslavije in vseh sosednjih držav. Kot predgovor angleškemu biltenu je napisal trgovinski minister dr. Demetrović kratek članek o odnošajih Jugoslavije do Levante. Dr. Tomičić, šef Zavoda, pa je objavil članek: Jugoslovanska industrija na mednarodnem velesjemu v Tel-Avivu. Nato sledi cela vrsta člankov o jugoslovanskem gospodarstvu in jugoslovanski zunanji trgovini. Tudi angleški bilten je lepo opremljen ter ga krasi številne in lepe slike.

Prepričani smo, da bosta obe brošuri v polni meri dosegli svoj namen.

»Službeni list«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 25. aprila objavlja med drugim: Kraljevo odločbo o otvoritvi konzulata v Bratislavi. — Dopolnilni sporazum k sporazumu z dne 25. aprila 1932, dodanemu pogodbi o trgovini in plovitvi med Jugoslavijo in Italijo. — Razglas o razpisu volitev v občinah: Rogaška Slatina-okolica, Smlednik in Šenčur ter o preložitvi obč. volitev za občino Metlika-okolica. — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Program ljubljanske radio postaje

Petek, dne 27. aprila: 11.00: Šolska ura: Otroške pesmi poje mladinski pevski zbor — 12.15: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Čas, plošče — 18.00: Radijski orkester — 18.30: Sodobni problemi socialne politike (dr. Bajić St.) — 19.00: Francoščina (profesor Prezelj) — 19.30: Izleti za nedeljo (dr. Rudolf Andrejka) — 20.00: Prenos iz Zagreba — 22.00: Čas, poročila, lahka glasba.

Sobota, dne 28. aprila: 12.15: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Čas, plošče — 18.00: Plošče, stanje avtomobilskih cest — 18.30: Zabayno predavanje (g. Daneš) — 19.00: Koroška ura — 19.30: Zunanji politični pregledi (dr. Jug) — 20.00: Slovenske narodne s spremljevanjem radijskega orkestra pojejo gđč. Zupanova, gg. Jug in Dermota — 21.00: Ura francoske glasbe: ga. Röthel-Nostis [poje francoske pesmi, vmes igra francoske kompozicije radijski orkester — 22.00: Čas, poročila, lahka glasba.

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama, začetek ob 20. Četrtek, dne 26. aprila: Bratje Karamazovi. Red A.

Petek, dne 27. aprila: Zaprtó. Sobota, dne 28. aprila: Celjski grofje. Izven. Znižane cene od 6 do 20 Din.

Opera, začetek ob 20. Četrtek, dne 26. aprila: Carmen, Red Četrtek.

Petek, dne 27. aprila: Zaprtó. Po svetu